

# Державна політика України у сфері інформаційної безпеки

УДК 323.2

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-1.7>

Каменчук Тетяна Олегівна  
кандидат політичних наук, доцент,  
доцент кафедри політичних наук права  
Державного закладу  
«Південноукраїнський національний  
педагогічний університет імені  
К. Д. Ушинського»  
вул. Старопортофранківська, 26,  
Одеса, Україна  
ORCID: 0000-0002-9518-8389

Актуальність дослідження обумовлена насамперед тим, що інформаційна безпека держави належить до найбільш пріоритетних цілей сучасної держави і є однією з найважливіших факторів сталого національного розвитку. Це пов'язано з тим, що сучасний стан розвитку суспільства характеризується зростаючою роллю інформаційної сфери, яка значною мірою визначає перспективи успішного здійснення соціальних, економічних, культурних і політичних перетворень.

Водночас, в умовах стрімкого розвитку інформаційних і комп'ютерних технологій, загрози для інформаційної безпеки (і зокрема кібербезпеки) держави суттєво зростають. Це свідчить про необхідність визначення основних загроз і небезпек державі в інформаційному просторі, вжиття необхідних заходів щодо протидії цим загрозам і небезпекам, а також формування та реалізації адекватної сучасним загрозам та небезпекам державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки України.

Метою дослідження є встановлення та розкриття характеру державної політики України у сфері інформаційної безпеки.

«Інформаційна безпека держави» – це складне, системне, багаторівневе явище, на стан і розвиток якого безпосередньо впливають зовнішні та внутрішні фактори, серед яких політична ситуація в світі і в самій державі; наявність і характер потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз; а також стан і рівень інформаційно-комунікаційного розвитку держави тощо.

Координацію діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення інформаційної безпеки України, зокрема з використанням спроможностей Центру протидії дезінформації, здійснює Рада національної безпеки і оборони України (відповідно до Конституції України та у встановленому законом порядку).

Кабінет Міністрів України забезпечує формування та реалізацію інформаційної політики держави, забезпечує її інформаційний суверенітет, фінансує програми, націлені на забезпечення її інформаційної безпеки, спрямовує і координує роботу органів виконавчої влади в інформаційній сфері тощо.

З кінця 2019 р. головним у реалізації інформаційної політики та інформаційної безпеки України визначається Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК), яке забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері медіа, інформаційній та видавничій сфері.

Разом із МКСК, інформаційну безпеку України забезпечують Міністерство закордонних справ, Міністерство оборони, сили оборони, Служба безпеки та інші розвідувальні органи та служби України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення тощо.

**Ключові слова:** політичний процес, політичні інститути, влада, держава, державна політика, інформаційна безпека, кібербезпека, національна безпека, інформаційна політика, інформаційні технології, комп'ютерні технології.

**Вступ.** Проблеми забезпечення національної безпеки держави (і насамперед інформаційної безпеки держави як її складової) все більше виходять на перший план у процесі реалізації державної політики та державному управлінні.

Вважається, що інформаційна безпека держави належить до найбільш пріоритетних цілей сучасної держави і є однією з найважливіших факторів сталого національного розвитку. Це пов'язано з тим, що сучасний стан розвитку суспільства характеризується зростаючою роллю інформаційної сфери, яка значною мірою визначає перспективи успішного здійснення соціальних, економічних, культурних і політичних перетворень.

Водночас, в умовах стрімкого розвитку інформаційних і комп'ютерних технологій, загрози для інформаційної безпеки (і зокрема кібербезпеки) держави суттєво зростають. Це свідчить про необхідність визначення основних загроз і небезпек

державі в інформаційному просторі, вжиття необхідних заходів щодо протидії цим загрозам і небезпекам, а також формування та реалізації адекватної сучасним загрозам та небезпекам державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки України.

Отже, в останні роки проблеми інформаційної безпеки держави, і зокрема державної політики у сфері інформаційної безпеки, досліджувались вченими особливо активно.

Зокрема, різними аспектами цієї проблеми займалися такі українські дослідники як: І.Р. Боднар [1; 2] і О.М. Вовчанська [1], Г.Л. Бондар [3] і Л.О. Ракутіна [3], Ю.В. Гаращенко [4], С. Глобенко [5], В.Ю. Горєлова [6] і С.М. Вихрист [6], М.В. Грановський [7], І. Дацків [8], С.А. Запорожець [10], К.В. Захаренко [11], М.В. Захаров [12], У. Ільницька [13], Є.В. Кобко [14] і В.А. Кобко [14], Н.А. Литвин [16], В.О. Морозова [17], О. Мотлях [18],

Ю.Л. Мохова [19] і А.І. Луцька [19], В. Негодченко [20], Н.С. Орлова [21], Р.Ю. Прав [23], В. Редзюк [33] і Н. Редзюк [33], А. Стичинська [34], Є. Таран [35: 36], Т.Ю. Ткачук [37], О. Токар [38], А.В. Турчак [39], О. Фурсай [40].

Отже, про наукову затребуваність відповідної проблематики засвідчує значний обсяг досліджень, що безпосередньо чи опосередковано висвітлюють питання державної політики України у сфері інформаційної безпеки.

Теоретичним і концептуальним аспектам державної політики у сфері інформаційної безпеки були присвячені роботи таких дослідників як Н.А. Литвин [16] і О. Токар [38].

Різним аспектам забезпечення кібербезпеки держави в Україні і за кордоном були присвячені роботи таких авторів як Ю.В. Гаращенко [4] і М.В. Грановський [7].

Тісний зв'язок між (державною) інформаційною політикою та інформаційною безпекою (держави), а також між інформаційною безпекою (держави) та національною безпекою, був встановлений в роботах таких дослідників як І.Р. Боднар [1; 2] і О.М. Вовчанська [1], Г.Л. Бондар [3] і Л.О. Ракутіна [3], Н.С. Орлова [21].

Проблеми, пов'язані з дослідженням правового поля держави в контексті захисту його інформаційного простору, були в центрі уваги таких дослідників як С. Глобенко [5] і В.Ю. Горєлова [6].

Державна політика забезпечення інформаційної безпеки США та ЄС, а також вплив (передового) світового досвіду на формування основних засад інформаційної політики України досліджувались в роботах таких авторів як І. Дацків [8], В.О. Морозова [17], Є. Таран [35: 36] і О. Фурсай [40].

Засади державної інформаційної політики України аналізувались в роботах таких авторів як О. Мотлях [18], Ю.Л. Мохова [19] і А.І. Луцька [19] і В. Негодченко [20].

Сучасні проблеми інформаційної безпеки України та напрями їх вирішення (зокрема в умовах інформаційної війни, гібридного та повномасштабного військового протистояння) досліджувались в роботах таких авторів як: С.А. Запорожець [10], М.В. Захаров [12], У. Ільницька [13], Є.В. Кобко [14] і В.А. Кобко [14], Р.Ю. Прав [23], В. Редзюк [33] і Н. Редзюк [33], А. Стичинська [34], Т.Ю. Ткачук [37] і А.В. Турчак [39].

Однак, на нашу думку, представлені дослідження майже не розкривають дискурсивну форму державної політики України у сфері інформаційної безпеки.

**Мета дослідження.** Метою дослідження є встановлення та розкриття характеру державної політики України у сфері інформаційної безпеки.

**Методи дослідження.** В основі дослідження лежать системний, міждисциплінарний, критичний і дискурсивний підходи, а також комплекс загаль-

нонаукових та спеціальних методів пізнання. використання яких, значною мірою, й обумовило оригінальність нашого дослідження. Були застосовані такі загальнонаукові методи пізнання як індукція і дедукція, аналіз і синтез, порівняння й аналогія, узагальнення й абстрагування, а також такі спеціально-наукові методи пізнання як описовий і прогностичний, контент-аналіз і метод деконструкції.

**Результати.** Як справедливо зазначає Н.А. Литвин, на сьогодні існує чимало визначень поняття «державна інформаційна політика». Незважаючи на поширеність поняття «державна інформаційна політика» як в науковому, так і в публічному дискурсі, не припиняються гострі дискусії щодо змісту цього поняття [16, с. 256].

І все ж таки, як зазначає О. Токар, існують два основні підходи до розуміння «державної інформаційної політики» [38, с. 132]. Представники першого підходу розглядають «державну інформаційну політику» у вузькому значенні, «як сукупність напрямів і способів діяльності держави з одержання, використання, поширення та зберігання інформації» [38, с. 132–133]. Водночас, представники другого підходу, враховуючи розвиток інформаційних технологій і їх проникнення у найважливіші сфери життя суспільства, пропонують звернути увагу на перехід від принципу «безпеки інформації» до принципу «інформаційної безпеки». А отже, пропонують розглядати «державну інформаційну політику» в більш широкому значенні: як сукупність напрямів діяльності держави в інформаційній сфері, зміст якої конкретизується у відповідних концепціях, стратегіях і програмах державної інформаційної політики [38, с. 132–138].

За словами О. Токар, такі поняття як «державна інформаційна політика» та «інформаційна безпека (держави)» тісно пов'язані між собою. Причому інформаційна безпека держави відіграє важливу роль не лише в інформаційній сфері, але і в функціонуванні держави як такої. Адже реалізація державної політики в інформаційній сфері передбачає запобігання загрозам та усунення наслідків їх впливу на інформаційну сферу, а отже й на забезпечення інформаційної безпеки держави і національної безпеки загалом [38, с. 137–138].

Як справедливо вказує Н.С. Орлова, державна політика України щодо забезпечення інформаційної безпеки держави є важливим складником політики національної безпеки. Вона передбачає системну діяльність органів державної влади України щодо надання гарантій інформаційної безпеки особі, соціальним групам і суспільству загалом.

Незважаючи на поширеність терміну «інформаційна безпека (держави)» як в науковому, так і в публічному дискурсі, зміст цього поняття залишається доволі дискусійним.

Зокрема, І.Р. Боднар пропонує розуміти «інформаційну безпеку держави» як сукупність засобів забезпечення її інформаційного суверенітету, а також захисту інформаційної сфери держави від зовнішніх і внутрішніх інформаційних загроз [2, с. 69].

О. Токар визначає «інформаційну безпеку держави» як такий стан захищеності життєво важливих інтересів держави, «за якого зводиться до мінімуму нанесення шкоди внаслідок неповноти, несвоєчасності і недостовірності інформації; несанкціонованого розповсюдження, використання та знищення інформації; негативного інформаційного впливу; негативних наслідків функціонування інформаційних технологій» тощо [38, с. 137–138].

Підсумовуючи, можна сказати, що «інформаційна безпека держави» – це складне, системне, багаторівневе явище, на стан і розвиток якого безпосередньо впливають зовнішні та внутрішні фактори, серед яких політична ситуація в світі і в самій державі; наявність і характер потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз; а також стан і рівень інформаційно-комунікаційного розвитку держави тощо.

Правове забезпечення інформаційної політики й інформаційної безпеки України міститься у Конституції України [15], а також в інших законодавчо-нормативних актах, які регулюють відносини в інформаційній сфері. Зокрема, в законах України «Про інформацію» [29], «Про національну безпеку України» [30], «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [26], «Про державну таємницю» [25], «Про захист персональних даних» [28], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [27], «Про Національну систему конфіденційного зв'язку» [31], «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» [24] тощо.

Національні інтереси України та пріоритети державної політики в інформаційній сфері, загрози та виклики інформаційній безпеці держави, стратегічні цілі та напрями забезпечення інформаційної безпеки України визначаються в так званій Стратегії інформаційної безпеки України [32].

Згідно з вимогами статті 17 Конституції України, забезпечення інформаційної безпеки України є однією з основних функцій держави і справою всього Українського народу [15].

У Законі України «Про інформацію», у редакції від 15 листопада 2024 р., основними напрямками державної інформаційної політики України визнається: «забезпечення доступу кожного до інформації; забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; створення інформаційних сис-

тем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; забезпечення інформаційної безпеки України; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору» [29].

В Стратегії інформаційної безпеки, затвердженій Указом Президента України від 28 грудня 2021 р., забезпечення інформаційної безпеки України визнається однією з найважливіших функцій держави, а її «інформаційна безпека» визначається як «складова частина національної безпеки України, стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації з обмеженим доступом» [32].

Стратегія інформаційної безпеки України націлена на забезпечення інформаційної безпеки України, виходячи з тих викликів та загроз (глобальних та національних), які перед нею стоять.

В діючій Стратегії інформаційної безпеки України визначаються такі глобальні виклики та загрози:

- збільшення кількості глобальних дезінформаційних кампаній, які інспіруються авторитарними урядами та активістами радикальних рухів, загрожуючи демократичному розвитку держав та міжнародній стабільності;
- інформаційна політика Російської Федерації, яка спрямована на ключові демократичні інституції (зокрема виборчі) і посилення внутрішніх протиріч в Україні та інших демократичних державах;
- посилення ролі соціальних мереж у національному та світовому інформаційному просторі, а також їх впливу на внутрішню та зовнішню суспільно-політичну ситуацію;
- недостатній рівень медіаграмотності (медіакультури) в умовах стрімкого розвитку цифрових технологій, що супроводжується зменшенням критичності сприйняття інформації і створює підґрунтя для можливих маніпуляцій громадською думкою, загрожуючи політичній та економічній стабільності демократичних держав [32].

Серед національних викликів та загроз в діючій Стратегії інформаційної безпеки України визначені наступні:

- інформаційний вплив Російської Федерації на населення України з метою підризу національної безпеки України, її національних інтересів, ліквідацію української державності та знищення української ідентичності, провокування проявів екстремізму, панічних настроїв у суспільстві, заго-стрення і дестабілізацію суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації в Україні;

- інформаційне домінування Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України;

- відсутність ефективної системи реагування на дезінформаційні кампанії, що обмежує можливість захисту національної безпеки та реалізації національних інтересів України;

- несформованість системи стратегічних комунікацій, а також відсутність дієвого механізму координації і взаємодії між усіма органами державної влади, що залучені до здійснення заходів із протидії загрозам в інформаційній сфері;

- недосконалість регулювання відносин у сфері інформаційної діяльності та захисту професійної діяльності журналістів, що перешкоджає розвитку українського медіа-ринку, зберігає залежність засобів масової інформації від їх власників, не забезпечує додержання професійних стандартів діяльності журналістів тощо;

- спроби маніпуляції свідомістю громадян України щодо європейської та євроатлантичної інтеграції України шляхом поширення міфів та дезінформаційних (деструктивних) стереотипів щодо ЄС і НАТО;

- неналежний доступ до інформації на місцевому рівні, зокрема через низьку спроможність забезпечення населення послугами з доступу до Інтернет та заангажованість місцевих друкованих ЗМІ;

- недостатній рівень інформаційної культури та медіаграмотності для протидії маніпулюванню громадською думкою і проведення деструктивних інформаційних операцій, які становлять потенційні та реальні загрози інформаційній безпеці України [32].

Отже, стратегічними цілями реалізації Стратегії інформаційної безпеки України є наступні:

- протидія дезінформації та інформаційним операціям, насамперед Російської Федерації;

- забезпечення всебічного розвитку української культури та утвердження української громадянської ідентичності;

- підвищення рівня медіакультури та медіаграмотності суспільства. Українське суспільство повинне бути захищене від деструктивного впливу дезінформації та маніпулятивної інформації, а медіасередовище – бути соціально відповідальним і функціонувати стабільно. За таких умов українське суспільство зможе більш ефективно протистояти державі-агресору

та залишатися стійким перед широким спектром загроз, зокрема в інформаційній сфері;

- забезпечення дотримання прав особи на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, свободу вираження своїх поглядів і переконань, захист приватного життя, доступ до об'єктивної та достовірної інформації, а також забезпечення захисту прав журналістів, гарантування їх безпеки під час виконання професійних обов'язків, протидія поширенню незаконного контенту;

- інформаційна реінтеграція громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях та на прилеглих до них територіях України, до загальноукраїнського інформаційного простору, а також відновлення їх права на інформацію, що дає їм змогу підтримувати зв'язок з Україною;

- створення ефективної системи стратегічних комунікацій, яка б гарантувала ефективну інформаційну взаємодію та діалог між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та суспільством з питань, що стосуються кризових ситуацій, а також утвердження позитивного іміджу України та інформаційного сприяння просуванню інтересів держави у світі;

- розвиток інформаційного суспільства та підвищення рівня культури діалогу [32].

Як зазначають Г.Л. Бондар і Л.О. Ракутіна, суб'єктами державної інформаційної політики є органи, організації й особи, уповноважені законом на здійснення інформаційної діяльності. Реалізація державної інформаційної політики забезпечується, насамперед, органами державної влади, в компетенцію яких входить регулювання соціально-політичних відносин в інформаційній сфері, а також недержавними суб'єктами інформаційної діяльності, які залучаються для вирішення завдань державного управління [3, с. 45].

При цьому, держава посідає особливе місце як серед суб'єктів державної інформаційної політики, так і серед суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки держави, оскільки вона володіє унікальними засобами і ресурсами для протидії загрозам в інформаційній сфері [3, с. 45].

Координацію діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення інформаційної безпеки України, зокрема з використанням спроможностей Центру протидії дезінформації, здійснює Рада національної безпеки і оборони України (відповідно до Конституції України та у встановленому законом порядку).

Кабінет Міністрів України забезпечує формування та реалізацію інформаційної політики держави, забезпечує її інформаційний суверенітет, фінансує програми, націлені на забезпечення її інформаційної безпеки, спрямовує і координує роботу органів виконавчої влади в інформаційній сфері тощо [32].

У 2015–2019 рр. державна політика в інформаційній сфері була покладена, насамперед, на центральний орган виконавчої влади – Міністерство інформаційної політики України [3, с. 45–46].

З кінця 2019 р. головним у реалізації інформаційної політики та інформаційної безпеки України визначається Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК), яке, як стверджується на офіційному сайті міністерства, «забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері медіа, інформаційній та видавничій сфері» [22].

В положенні про МКСК зазначається, що «МКСК є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури, державної мовної політики, популяризації України у світі, державного іномовлення, інформаційного суверенітету України (у частині повноважень з управління цілісними майновими комплексами державного підприємства “Мультимедійна платформа іномовлення України” та Українського національного інформаційного агентства “Укрінформ”) та інформаційної безпеки, а також забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах відновлення та збереження національної пам’яті, мистецтв, охорони культурної спадщини, музейної справи, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, кінематографії» [9].

Разом із МКСК, Міністерство закордонних справ України сприяє популяризації та формуванню позитивного іміджу України у світових і закордонних інформаційних ресурсах тощо [22; 32].

Міністерство оборони України, сили оборони України, Служба безпеки України та інші розвідувальні органи та служби України забезпечують інформаційну безпеку України в межах своєї компетенції.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення відповідно до своєї компетенції бере участь у захисті українського інформаційного простору від пропагандистської аудіовізуальної продукції Російської Федерації, а також сприяє розповсюдженню українського телерадіомовлення на тимчасово окуповані території України [32].

**Висновки.** «Інформаційна безпека держави» – це складне, системне, багаторівневе явище, на стан і розвиток якого безпосередньо впливають зовнішні та внутрішні фактори, серед яких політична ситуація в світі і в самій державі; наявність і характер потенційних зовнішніх і внутрішніх загроз; а також стан і рівень інформаційно-комунікаційного розвитку держави тощо.

Правове забезпечення інформаційної політики й інформаційної безпеки України міститься у Конституції України, а також в інших законодавчо-нормативних актах, які регулюють відносини в інформаційній сфері. Зокрема, в законах України «Про інформацію», «Про національну безпеку України»,

«Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про державну таємницю», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про Національну систему конфіденційного зв’язку», «Про Державну службу спеціального зв’язку та захисту інформації України» тощо.

Національні інтереси України та пріоритети державної політики в інформаційній сфері, загрози та виклики інформаційній безпеці держави, стратегічні цілі та напрями забезпечення інформаційної безпеки України визначаються в так званій Стратегії інформаційної безпеки України, виходячи з тих викликів та загроз (глобальних та національних), які перед нею стоять.

Держава посідає особливе місце як серед суб’єктів державної інформаційної політики, так і серед суб’єктів забезпечення інформаційної безпеки держави, оскільки вона володіє унікальними засобами і ресурсами для протидії загрозам в інформаційній сфері.

Координацію діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення інформаційної безпеки України, зокрема з використанням спроможностей Центру протидії дезінформації, здійснює Рада національної безпеки і оборони України (відповідно до Конституції України та у встановленому законом порядку).

Кабінет Міністрів України забезпечує формування та реалізацію інформаційної політики держави, забезпечує її інформаційний суверенітет, фінансує програми, націлені на забезпечення її інформаційної безпеки, спрямовує і координує роботу органів виконавчої влади в інформаційній сфері тощо.

З кінця 2019 р. головним у реалізації інформаційної політики та інформаційної безпеки України визначається Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК), яке забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері медіа, інформаційній та видавничій сфері.

Разом із МКСК, інформаційну безпеку України забезпечують Міністерство закордонних справ, Міністерство оборони, сили оборони, Служба безпеки та інші розвідувальні органи та служби України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення тощо.

#### ЛІТЕРАТУРА:

1. Боднар І.Р., Вовчанська О.М. Державна політика та інформаційна безпека України: післякризові виклики. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна*. 2014. Вип. 46. С. 28–32.
2. Боднар І.Р. Інформаційна безпека як основа національної безпеки. *Mechanism of Economic Regulation*. 2014. № 1. С. 68–75.
3. Бондар Г.Л., Ракутіна Л.О. Інформаційна політика та інформаційна безпека. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2019. № 4(23). С. 42–49.

4. Гаращенко Ю.В. Державна політика у сфері кібербезпеки України. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. № 1. Т. 30(69). С. 140–145.
5. Глобенко С. Становлення й розвиток правового поля України щодо захисту інформаційного простору держави. *Науковий вісник: Державне управління*. 2023. № 2(14). С. 64–79.
6. Горелова В.Ю., Вихрист С.М. Правове забезпечення та перспективи розвитку державної політики у сфері інформаційної безпеки. *Legal Bulletin*. 2024. № 3(13). С. 79–85.
7. Грановський М.В. Державна політика у сфері запобігання та протидії кібернетичним загрозам – досвід Республіки Польща. *Теорія та практика державного управління*. 2019. Вип. 4. С. 212–220.
8. Дацків І. Вплив світового досвіду на формування основних засад інформаційної політики країни. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія*. 2019. Вип. 2. С. 97–109.
9. Деякі питання діяльності Міністерства культури та стратегічних комунікацій: Постанова Кабінету міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885-2019-п. Редакція від 11.02.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text>
10. Запорожець С.А. Інформаційна безпека України в умовах гібридної війни. *Збірник наукових праць Житомирського військового інституту ім. С.П. Корольова*. 2019. Вип. 17. С. 52–63.
11. Захаренко К.В. Особливості формування ефективної державної інформаційної політики. *Політичне життя*. 2019. № 3. С. 71–76.
12. Захаров М.В. Концептуалізація підходів до забезпечення інформаційної безпеки держави в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. Том 34(73). № 1. С. 252–257.
13. Ільницька У. Інформаційна безпека України: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам. *Humanitarian vision*. 2016. Vol. 2. № 1. С. 27–32.
14. Кобко Є.В., Кобко В.А. Актуальні проблеми реалізації державної політики у сфері забезпечення інформаційної безпеки України. *Право і Безпека*. 2021. № 2. С. 104–110.
15. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Редакція від 01.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Литвин Н.А. Наукові підходи щодо визначення поняття державної інформаційної політики в Україні. *Наука і правоохорона*. 2019. № 1. С. 253–261.
17. Морозова В.О. Державна політика та стратегії США у сфері інформаційної безпеки в умовах глобальних викликів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2014. Спец. вип. С. 154–159.
18. Мотлях О. Сучасна державна інформаційна політика України у сфері масмедіа. *Український інформаційний простір*. 2022. Число 10. С. 156–170.
19. Мохова Ю.Л., Луцька А.І. Сутність та головні напрямки державної інформаційної політики України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 12.
20. Негодченко В. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 4. С. 77–81.
21. Орлова Н.С. Інформаційна безпека у системі національної безпеки України. *Держава та регіони*. 2019. № 4. С. 166–170.
22. Офіційний веб-сайт Міністерства культури та стратегічних комунікацій України. URL : <https://mcs.gov.ua/>
23. Прав Р.Ю. Основи реалізації державної політики органами влади щодо протидії інформаційним загрозам в Україні. *Економічний простір*. 2019. № 142. С. 65–77.
24. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України : Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV. Редакція від 28.06.2024. URL : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3475-15>
25. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 р. № 3855-XII. Редакція від 30.10.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>
26. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI. Редакція від 31.03.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
27. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 р. №80/94-ВР. Редакція від 28.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>
28. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. Редакція від 18.01.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
29. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Редакція від 15.11.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
30. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. Редакція від 09.08.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
31. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10.01.2002 р. № 2919-III. Редакція від 01.01.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14>
32. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки» : Указ Президента України від 28.12.2021 р. № 685. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>
33. Редзюк В.В., Редзюк Н.П. Сучасні проблеми інформаційної безпеки України та напрями їх вирішення. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2023. Вип. 3. С. 59–65.
34. Стичинська А. Теоретичні основи політики інформаційної безпеки. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2021. Том 24. № 6. С. 100–108.
35. Таран Є.І. Політика забезпечення інформаційної безпеки у США та ЄС: досвід для України. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Випуск 25. С. 170–175.
36. Таран Є.І. Державна політика забезпечення інформаційної безпеки у США та ЄС. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Випуск 26. С. 201–207.

37. Ткачук Т.Ю. Державна політика у сфері забезпечення інформаційної безпеки на сучасному етапі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2017. Вип. 46(2). С. 39–42.

38. Токар О. Державна інформаційна політика: проблеми визначення концепту. *Політичний менеджмент*. 2009. № 5. С. 131–141.

39. Турчак А.В. Основні засади державної політики забезпечення інформаційної безпеки в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 11. С. 123–127.

40. Фурсай О. Політика інформаційної безпеки Європейського Союзу. *Літопис Волині*. 2023. Чис. 29. С. 165–170.

#### REFERENCES:

1. Bodnar I.R., Vovchanska O.M. (2014) Derzhavna polityka ta informatsiina bezpeka Ukrainy: pisliakryzovi vyklyky [State policy and information security of Ukraine : post-crisis challenges]. *Visnyk Lvivskoi komertsiiinoi akademii. Serii ekonomichna*. 46: 28–32. [in Ukrainian]

2. Bodnar, I.R. (2014) Informatsiina bezpeka yak osnova natsionalnoi bezpeky [Information Security as the Foundation of National Security]. *Mechanism of Economic Regulation*. 1: 68–75. [in Ukrainian]

3. Bondar H.L., Rakutina L.O. (2019) Informatsiina polityka ta informatsiina bezpeka [Information policy and information security]. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*. 4(23): 42–49. [in Ukrainian]

4. Harashchenko, YU.V. (2019) Derzhavna polityka u sferi kiberbezpeky Ukrainy [State policy on cybersecurity in Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Derzhavne upravlinnia*. 30(69): 140–145. [in Ukrainian]

5. Hlobenko, S. (2023) Stanovlennia i rozvytok pravovoho polia Ukrainy shchodo zakhystu informatsiinoho prostoru derzhavy [Establishment and development of Ukrainian legal field towards protection of the state's information space]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*. 2(14): 64–79. [in Ukrainian]

6. Horielova V.Y., Vikhryst S.M. (2024) Pravove zabezpechennia ta perspektyvy rozvytku derzhavnoi polityky u sferi informatsiinoi bezpeky [Legal support and prospects for the development of state policy in the field of information security]. *Legal Bulletin*. 3(13): 79–85. [in Ukrainian]

7. Hranovskiy, M.V. (2019) Derzhavna polityka u sferi zapobihannia ta protydiv kibernetichnym zahrozam – dosvid Respubliki Polshcha [State policy in the field of prevention and counteraction to cyberthreats – Experience of the Republic of Poland]. *Teorii ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*. 4: 212–220. [in Ukrainian]

8. Datskiv, I. (2019) Vplyv svitovoho dosvidu na formuvannia osnovnykh zasad informatsiinoi polityky krainy [World experience as the basic forms of formation of the information policy of the country]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Serii : Istorii*. 2. 97–109. [in Ukrainian]

9. Deiaki pytannia diialnosti Ministerstva kultury ta stratehichnykh komunikatsii : Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 16 zhovtnia 2019. Redaktsiia vid 11.02.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian]

10. Zaporozhets, S.A. (2019) Informatsiina bezpeka Ukrainy v umovakh hibrydnoi viiny [Information security of Ukraine in the conditions of hybrid war]. *Zbirnyk naukovykh prats Zhytomyrskoho viiskovoho instytutu im. S.P. Korolova*. 17: 52–63. [in Ukrainian]

11. Zaharenko, K.V. (2019) Osoblyvosti formuvannia efektyvnoi derzhavnoi informatsiinoi polityky [Problems of formation of an effective public information policy]. *Politychne zhyttia*. 3: 71–76. [in Ukrainian]

12. Zakharov, M.V. (2024) Kontseptualizatsiia pidkhodiv do zabezpechennia informatsiinoi bezpeky derzhavy v umovakh viiny [Conceptualization of approaches to ensuring information security of the state in conditions of war]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia*. 34(73): 252–257. [in Ukrainian]

13. Ilynska, U. (2016) Informatsiina bezpeka Ukrainy: suchasni vyklyky, zahrozy ta mekhanizmy protydiv nehatyvnyim informatsiino-psykholohichnym vplyvom [Information security of Ukraine: modern challenges, threats and mechanisms of counteracting negative information-psychological influences]. *Humanitarian vision*. 2016. 2: 27–32. [in Ukrainian]

14. Kobko YE.V., Kobko V.A. (2021) Aktualni problemy realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia informatsiinoi bezpeky Ukrainy [Relevant problems of implementing state policy in the field of ensuring information security of Ukraine]. *Pravo i Bezpeka*. 2: 104–110. [in Ukrainian]

15. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996. Redaktsiia vid 01.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian]

16. Lytvyn, N.A. (2019) Naukovi pidkhody shchodo vyznachennia poniattia derzhavnoi informatsiinoi polityky v Ukraini [Scientific approaches to the definition of the concept of state information policy in Ukraine]. *Nauka i pravookhorona*. 1: 253–261. [in Ukrainian]

17. Morozova, V.O. (2014) Derzhavna polityka ta stratehii SShA u sferi informatsiinoi bezpeky v umovakh hlobalnykh vyklykiv [State policies and strategies in the U.S. information security in the global challenges]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 22: Politychni nauky ta metodyka vykladannia sotsialno-politychnykh dystsyplin*. Special Issue: 154–159. [in Ukrainian]

18. Motliakh, O. (2022) Suchasna derzhavna informatsiina polityka Ukrainy u sferi masmedia [Modern state information policy of Ukraine in the mass media sphere]. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir*. 10: 156–170. [in Ukrainian]

19. Mokhova YU.L., Lutska A.I. (2018) Sutnist ta holovni napriamky derzhavnoi informatsiinoi polityky Ukrainy [The essence and main directions in the government information policy of Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia. udoskonalennia ta rozvytok*. 12. [in Ukrainian]

20. Nehodchenko, V. (2016) Osnovni napriamy derzhavnoi informatsiinoi polityky v Ukraini [Main directions of state information policy in Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 4: 77–81. [in Ukrainian]

21. Orlova, N.S. (2019) Informatsiina bezpeka u systemi natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Information secu-

rity in Ukraine's national security system]. *Derzhava ta rehiony*. 4: 166–170. [in Ukrainian]

22. Ofitsiyni veb-sait Ministerstva kultury ta stratehichnykh komunikatsii Ukrainy. URL : <https://mcsc.gov.ua/> [in Ukrainian]

23. Prav R.YU. (2019) Osnovy realizatsii derzhavnoi polityky orhanamy vldy shchodo protydii informatsiynym zahrozam v Ukraini [Basis for the realization of the state policy by authorities in respect to contacts to informational threats in Ukraine]. *Ekonomichnyi prostir*. 142: 65–77. [in Ukrainian]

24. Pro Derzhavnu sluzhbu spetsialnoho zviazku ta zakhystu informatsii Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 23.02.2006. Redaktsiia vid 28.06.2024. URL : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3475-15> [in Ukrainian]

25. Pro derzhavnu taiemnytsiu : Zakon Ukrainy vid 21.01.1994. Redaktsiia vid 30.10.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> [in Ukrainian]

26. Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky : Zakon Ukrainy vid 01.07.2010. Redaktsiia vid 31.03.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> [in Ukrainian]

27. Pro zakhyst informatsii v informatsiino-telekomunikatsiinykh systemakh : Zakon Ukrainy vid 05.07.1994. Redaktsiia vid 28.06.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-vr> [in Ukrainian]

28. Pro zakhyst personalnykh danykh : Zakon Ukrainy vid 01.06.2010. Redaktsiia vid 18.01.2025. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> [in Ukrainian]

29. Pro informatsiiu : Zakon Ukrainy vid 02.10.1992. Redaktsiia vid 15.11.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

30. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 21.06.2018. Redaktsiia vid 09.08.2024. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> [in Ukrainian]

31. Pro Natsionalnu systemu konfidentsiinoho zviazku : Zakon Ukrainy vid 10.01.2002. Redaktsiia vid 01.01.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2919-14> [in Ukrainian]

32. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 15 zhovtnia 2021 roku «Pro Stratehiu informatsiinoi bezpeky. : Ukaz Prezidenta

Ukrainy vid 28.12.2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069> [in Ukrainian]

33. Redziuk V.V., Redziuk N.P. (2023) Suchasni problemy informatsiinoi bezpeky Ukrainy ta napriamy yikh vyrishennia [Modern problems of information security of Ukraine and directions of their solution]. *Publichne upravlinnia. kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia*. 3: 59–65. [in Ukrainian]

34. Stychynska, A. (2021) Teoretychni osnovy polityky informatsiinoi bezpeky [Theoretical Fundamentals of Information Security Policy]. *Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani*. 24(6): 100–108. [in Ukrainian]

35. Taran, YE. (2019) Polityka zabezpechennia informatsiinoi bezpeky u SSHa ta YeS: dosvid dlia Ukrainy [Policy of providing information security in the US and EU: Experience for Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii filosof.-politolog. studii*. 25: 170–175. [in Ukrainian]

36. Taran, YE. (2019) Derzhavna polityka zabezpechennia informatsiinoi bezpeky u SSHa ta YeS [National information security policy in the USA and the EU]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii filosof.-politolog. studii*. 26: 201–207. [in Ukrainian]

37. Tkachuk, T.YU. (2017) Derzhavna polityka u sferi zabezpechennia informatsiinoi bezpeky na suchasnomu etapi [State policy in the sphere of information security at the present stage]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii : Pravo*. 46(2): 39–42. [in Ukrainian]

38. Tokar, O. (2009) Derzhavna informatsiina polityka: problemy vyznachennia kontseptu [State information policy: problems of defining the concept]. *Politychnyi menedzhment*. 5: 131–141. [in Ukrainian]

39. Turchak, A.V. (2019) Osnovni zasady derzhavnoi polityky zabezpechennia informatsiinoi bezpeky v Ukraini [Basic bases of the state policy of providing information security in Ukraine]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 11: 123–127. [in Ukrainian]

40. Fursai, O. (2023) Polityka informatsiinoi bezpeky Yevropeiskoho Soiuzu [Information security policy of the European Union]. *Litopys Volyni*. 29: 165–170. [in Ukrainian]

## State Policy of Ukraine in the Field of Information Security

Kamenchuk Tetyana Olehivna

Candidate of Political Sciences, Associate Professor,  
Associate Professor at the Department of Political Sciences and Law  
State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskyi"  
Staroportofrankivska str., 26, Odesa, Ukraine  
ORCID: 0000-0002-9518-8389

*The relevance of the study is due primarily to the fact, that the information security of the state is one of the most priority goals of the modern state and one of the most important factors of sustainable national development. The development of modern society is characterized by the growing role of the information sphere, which largely determines the prospects for the successful implementation of social, economic, cultural and political transformations. In the conditions of rapid development of information technologies and computer technologies, threats to information security (and in particular cyber security) of the state are growing significantly. It indicates the demand to identify the main threats and dangers to the state in the information sphere, to counter these threats and dangers, as well as to form and implement an adequate state policy in the field of information security of Ukraine. The purpose of the study is to find out and to reveal the nature of the state's policy of Ukraine in the field of information security. "Information security of the state" is a complex, systemic, multi-level phenomenon, development of which is directly influenced by external and internal factors, including the political situation in the world and in the state; the presence and nature of potential external and internal threats; as well as condition of information and communication development of the state, etc. Coordination of the activities of executive bodies to ensure the information security of Ukraine, in particular using the capabilities of the Center for Countering Disinformation, is carried out by the National Security and Defense Council of Ukraine (in accordance with the Constitution of Ukraine and in the manner established by law).*

*The Cabinet of Ministers of Ukraine ensures the formation and implementation of the information policy of the state, ensures its information sovereignty, finances programs that ensure its information security, directs and coordinates the activities of executive bodies in the information sphere, etc.*

*Since the end of 2019, The Ministry of Culture and Strategic Communications (MCSC) has been the main body in the implementation of information policy and information security of Ukraine. It ensures the formation and implementation of state policy in the media, information and publishing sectors.*

*Together with the MCSC, the information security of Ukraine is ensured by the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of Defense, the defense forces, the Security Service and other intelligence agencies and services of Ukraine, the National Council on Television and Radio Broadcasting, etc.*

**Key words:** *political process, political institutions, government, state, state policy, information security, cyber security, national security, information policy, information technologies, computer technologies.*